

Co dělat v případě zemětřesení

Zemětřesení na území České republiky je naštěstí jev velmi vzácný a nedochází při něm k obětem na životech nebo k velkým škodám. Čeští turisté se ale mohou setkat se silným zemětřesením při cestách do seismicky aktivních oblastí (Alpy, jižní Evropa: Portugalsko, Španělsko, Itálie, státy bývalé Jugoslávie, Řecko, Turecko; Kalifornie, Japonsko, Indonésie atd.). Otřesy půdy mohou trvat od několika vteřin do maximálně několika minut (nikoliv desítky minut jako v amerických katastrofických filmech). Po silném zemětřesení mohou přijít v nepravidelných intervalech slabší dotřesy. Proto je důležité být informován o doporučených postupech při výskytu zemětřesení.

Před zemětřesením

- Rozmyslete si, jak se chovat v případě zemětřesení na místě, ve kterém se nacházíte (v budově, na cestě, v noci)
- Kde je vypínač plynu, vody a proudu?
- Neohrožují Vás poličky, skříně a další volné předměty?
- Prostudujte si důležitá telefonní čísla, lokální návod pro případ zemětřesení nebo příchodu mořské vlny tsunami.
- Připravte si doklady, peníze, svítilnu a další potřebné věci (pití, trvanlivé jídlo) pro případ rychlého opuštění místnosti.

Během zemětřesení

V budově vyhledejte nejbližší bezpečné místo: rám dveří, pod pevným stolem, pultem nebo postelí. Nedostatek času nedovoluje vyhledat nejbližší kryt. Pozor na volně se pohybující předměty. Při vybíhání z domů pozor na padající římsy a komíny. Jste-li ve výtahu, opusťte jej v nejbližším patře. Když Vás otřesy zastihnou na schodech, sedněte si, jednou rukou se přidržte zábradlí a druhou si chraňte hlavu.

Ve volném prostoru vyhledejte otevřená místa dále od budov, mostů, stožárů vysokého napětí a vysokých stromů.

Po zemětřesení

- Zachovejte klid !
- Buďte připraveni na dotřesy.
- Poskytněte první pomoc zraněným.

- Zapněte si rádio a sledujte instrukce.
- Nepoužívejte výtah. Může být poškozen nebo zablokován výpadkem proudu.
- Přezkoušejte plyn, vodu a elektrické vedení. Při poškození vypněte hlavní vypínač.
- V budově a okolí vyhledejte možná ohniska požáru, podle možnosti je buď uhasťte nebo zavolejte hasiče.
- Pozor při opuštění budovy - stále se ještě mohou řídit římsy, komíny a části budov.
- Žádné soukromé telefonní hovory. Telefonní síť musí být především využita pro organizování záchranných prací, při přetížení hrozí výpadky.
- Žádné soukromé cesty autem - silnice musí zůstat volné pro rychlé přesuny policie, hasičů a záchranných vozidel.
- Sledujte příkazy policie, hasičů a záchranných týmů.

Jak přežít tsunami

- Pokud zjistíte, že nastalo silné zemětřesení, buďte připraveni na možné varování před tsunami a na rychlý útěk z pobřežní oblasti na vyvýšené místo. Všechna tsunami mohou být nebezpečná a ničivá.
- Spolupracujte s lokálními úřady, jste-li vyzváni k evakuaci. Je-li vydáno oficiální varování, tsunami opravdu existuje. Některé oběti nedbaly takové výstrahy a považovaly ji za planý poplach.
- Blížící se tsunami je někdy ohlašováno rychlým vzestupem nebo poklesem mořské hladiny. Toto varování přírody se nevyplácí ignorovat. Lodě musí ihned odplout na hlubokou vodu.
- Malá tsunami v jednom místě pobřeží může narůst do velké výšky o kousek kilometrů dále. Je třeba zachovat respekt.
- Tsunami není jen jedna vlna, proto je nutno zůstat mimo ohroženou oblast, dokud není vyhlášen konec poplachu.
- Nikdy se nechoďte dívat na tsunami na pobřeží. Když ji vidíte, jste příliš blízko na únik.

Zpracoval Jan Zedník, Geofyzikální ústav AV ČR, v.v.i.
 podle materiálů Švýcarské seismické služby, ETH Curych,
 Pacific Tsunami Warning Center, Hilo, Havaj